

Predikan

Alla helgons dag, 3 årg. 2011. Helgonen

Texter: 5 Mos 34:1-5, Heb 12:22-24, Luk 6:20-26

Psalmer: 3, 641:7, 668, 179, 171, 172

Pär-Magnus Möller

I dag handlar det om vad heligt liv är för något. Att leva heligt. Genom dopet och tron har Jesus gjort oss heliga. Det står på många ställen i skriften att vi är ”de heliga”. Vi tillhör alltså de heliga i Värnamo – det är inte illa – det är något enormt fint – ogreppbart och underbart. Men samtidigt kan vi inte, med hedern i behåll, säga att vi alltid lever heliga liv. Jesus har gjort oss heliga, men vi lever inte alltid de liv han kallat oss att leva. Vi bryter dagligen mot det ena budet efter det andra, så är det för oss alla – men det stora och underbara är att vi, trots vår synd, inte blir mindre heliga. I Guds rike är det nämligen så att antingen tillhör man de heliga eller så gör man det inte. Så även när vi som är döpta och tror syndar så är vi inte mindre heliga för det – men Kristus, som bor i våra hjärtan, han blir mindre synlig i våra liv. Den harmoni som Jesus vill skänka våra liv störs och kaos uppstår på olika sätt i vårt inre genom synden.

Vårt mål med livet i Kristus är att vi skall bli mer och mer dem som Jesus redan gjort oss till, dvs att den helighet han kallat oss till också skall synas och få konsekvenser i våra liv så att Jesus blir förhärligad och människor får en möjlighet att lära känna honom.

Vårt mål med livet i Kristus måste vara att bli helgon. Något mindre skall vi inte sträva efter.

Helgon kallar vi dem som i sina liv blivit genomskinliga för Kristus som bor i deras hjärtan. Några av dessa människor har påverkat så många att man från kyrkans sida lyft upp dem som exempel för oss andra. Dessa få är förklarade av kyrkan som helgon - men helgon är många fler än kyrkan känner vid namn – och därför firar vi i dag ”alla helgons dag”, dvs alla dem som i sina liv fått bära Kristus till andra på ett tydligt sätt, alla dem som av nåd fått lysa som fyrar för andra och visa vägen till Kristus.

Hur skall man då bli ett helgon? – En enkel manual...

När man läser helgonlegender kan man lätt bli lite uppgiven eftersom helgonens livshistoria ofta är mycket speciell. Ofta handlar det om jungfrur som hellre valt ett spartanskt liv i celibat inmurade i torn än att gifta sig, eller så handlar det om män som vägrat offra rökelsekorn till kejsaren och därför kastats till lejonen och i stunden innan lejonen river deras kroppar i stycken sjunger de lovsånger inför tusenhövdad publik – eller så har de levt heroiska liv som vi inte ens skulle

önska att vi levde. Sådana levnadsöden är inte så lätta att jämföra sitt eget liv med. Och ändå tror jag att vi kan det. Dessa helgon gav uttryck för en hängivenhet och en vilja att följa Kristus som vi visst kan ta efter – utan att för den skull försöka bli inmurade i torn, grillade över eld eller få ögonen utstuckna.

När man läser om helgonen förstår man att de inte alltid exemplariska människor – de syndade som alla andra, de hade humör och var inte alltid vänliga – i mycket var de som vem som helst. Men i allt vad de gjorde fanns ändå någon slags helgelse, något slags verk av den helige Ande, som lyste igenom alla brister och alla fel. Just att det är den Helige Andes verk som vi ser i dessa människor är viktigt att komma ihåg. Det är inte av helgonens egen kraft som deras helighet lyser igenom – det är helt och fullt den Helige Andes verk – men dessa människor har gjort sig villiga till att låta Guds Helige Ande verka med dem. De har berett plats i sina liv för den Helige Andes verk. Det är den utgångspunkten vi skall ha när vi svarar på frågan hur man blir ett helgon.

Egentligen är det mycket enkelt – som det alltid är när det handlar om Guds rike – och samtidigt är det inte alltid så lätt. Enkelt är det eftersom vi alla egentligen förstår hur vi skall göra, men svårt är det eftersom det ibland tar emot i vår skadade natur. Vi förmår helt enkelt inte alltid att älska Jesus så mycket att vi är beredda på att ta det lidande som denna kärlek kräver. Men som alltid: Det viktigaste är inte att vi förmår älska Gud – utan att han redan älskar oss så mycket att han sänt sin son för att dö för vår kärlekslöshets skull.

Dagens evangelietext ger oss en utgångspunkt i hur vi skall tänka i våra liv för att Guds rike och Guds Helige Ande skall kunna verka i oss och bli mer och mer synligt i oss. Texten kallas ibland för saligprisningarna och det är en fruktansvärd text för oss som i det globala perspektivet är rika, mätta och tämligen nöjda med livet. Men det Jesus vill säga oss är nog inte att vi bör fyllas av dåligt samvete i största allmänhet, som att det skulle vara en dålig sak att vara rik eller att skratta. Nej, det är om något annat Jesus undervisar denna dag. Han sitter på marken och undervisar, såsom sed var, och ser upp mot sina lärjungar. Han säger: Saliga ni som är fattiga, er tillhör Guds rike, saliga ni som hungrar, gråter, blir förföljda – men ve er som är rika, mätta och lever i sus och i dus och blir upphöjda av alla, er tillhör inte framtiden.

När Jesus ser på sina lärjungar ser han människor som har insett att de behöver honom. Han ser människor som inte äger mycket, inte har fullkomliga liv, människor med smärta, sorg, brist och som inte alltid blir accepterade för sin tros skull. Han ser dessa människors längtan, brist och tro – och rakt in i deras livssituation säger han att de är sedda av Gud och att han har en plan för dem – och att de inte skall oroa sig för just så här ser Guds rike ut i denna värld. Jesus påminner dem om att en lärjunge tillhör ett annat rike än denna världen – de

tillhör ett kommande rike som än så länge bara ryms i vissa människors hjärtan. Därför kan detta kommande rike se så litet och obetydligt ut och ofta bli missräknat i denna värld. Men Jesus vill påminna lärjungarna om att detta bara är en tillfällig tid. I den kommande världen skall rätten och rättfärdigheten segra. Då skall de första bli de sista och de sista skall komma först. Då skall den här världens värderingar i mycket försvinna – då skall allt bli som Gud velat att det skulle vara, för då, när tiden är inne, har den onde inte längre någon makt över Guds folk.

De som Jesus ropar ut sitt ”ve” över är de människor som inte har den kommande världen för sina ögon utan tror att detta jordiska livet är allt – och som menar att meningen med denna tid är att få ut så mycket man kan av en. Vi kan känna igen den värld Jesus ropar ut sitt ve över – den är mycket lik vår – skrämmande lik vår. Denna värld är dömd att gå under, den har inte framtiden för sig. I den värld där några är fattiga och andra rike, några mätta och andra hungrar, några tyngda av sorg på bekostnad av andras frosseri, är inte den värld Gud avsett. Den dömer sig själv såsom vi kan se i dag kan se att den gör genom krig, miljökatastrofer och ekonomisk kollaps.

Den som vill vara lärjunge måste därför öva sig att ha blicken fäst på det rike som vi bär i hjärtat och inte bara på det rike som i Bibeln kallas Världens rike. Den som vill vara lärjunge skall leva enligt den lag som Gud ingjutit i hjärtat hos var och en som tagit emot den Helige Ande. När de båda rikena krockar måste lärjungen välja – och måste då välja Guds rike även om det ibland innebär smärtans väg.

Ett helgon är en människa som i sitt liv väljer Guds rikets väg just i konfrontationen mellan dessa båda rikens värderingar och mål.

I den gammaltestamentliga texten möter vi Mose. Han får här vara ett exempel på en som kunde se det väntade Guds riket och vandra i tro. Mose hade lett sitt folk ut ur Egypten och genom öknen. Otaliga strapatser hade han genomlevat och genomlidit – och nästan hela tiden lyckades han vandra i det som kallas tro, dvs med Guds löftets fullbordan för ögonen. Han vågade göra de svåra valen eftersom han liksom såg målet i fjärran. Han visste att han aldrig skulle komma in i det utlovade jordiska landet, men han liksom såg ett annat land bortom den jordplätt som kallad Israel – han såg det himmelska Israel - och det var det som gav honom kraft. I Hebreerbrevet uttrycker man Mose blick för Guds rike så här: *I tro vägrade Mose som vuxen att låta sig kallas son till faraos dotter. Han ville hellre fara illa tillsammans med Guds folk än ha en kortvarig glädje av synden. Han såg fram mot lönen som väntade och räknade den smålek som Messias får utstå som en större rikedom än Egyptens skatter. I tro lämnade han*

Egypten och fruktade inte kungens vrede utan höll ut, därför att han liksom såg den Osynlige. Heb 11:24-27

Denna blick måste vi också öva om vi vill bli helgonen lika, om vi vill bli helgade. Det finns så mycket i vår värld som vill dra våra blickar bort från evigheten. Jag minns en liten seriestripp som illustrerade detta på ett bra sätt. Det var Kalle med sin tygtiger Hobbe som stod och tittade upp mot stjärnhimlens oändlighet. ”Tänk att rymden aldrig tar slut” säger tygtigern Hobbe. De förundras en stund – sedan fylls Kalle av den där känslan av obehag som evigheten kan frambringa för oss och säger: ”Nu skyndar vi oss in för att titta på TV”. Helgonen motstod denna inbyggda drivkraft – de vågade stå kvar även när det gjorde ont. Och den övningen får också vi gå in i.

Det som händer när vi står kvar är att Guds Andes liv, genom vår vilja, kan tränga djupare in i våra sinne och forma oss alltmer efter Guds rikets principer och till Jesu likhet. När vi i det lilla vågar gå in i denna övning längtar vi snart efter ännu mer fördjupning – för i övningen att se det kommande riket, Guds rike, så ser vi också Jesus, hans ansikte och hans kärleksfulla blick – eller som det stod i Hebreerbrevet: *Han såg fram mot lönen som väntade och räknade den smälek som Messias får utstå som en större rikedom än Egyptens skatter.*

Hur skall jag bli ett helgon?

Egentligen handlar det om att djupare och djupare förstå att Jesus redan gjort dig helig. Du skall bara leva ut detta heliga liv – och det gör du genom att öva dig i att ha blicken fäst vid Guds löften, Guds himmel. Det är Guds Helige Ande som gör arbetet – du behöver bara vara beredd på att lämna ditt eget och i din tomhet ta emot – som ett barn – som en tom skål – som en ödmjuk tjänare. Det är så svårt men samtidigt så barnsligt enkelt att vem som helst kan bli till ett helgon om Gud så vill.

"Saliga ni som är fattiga, er tillhör Guds rike.

Saliga ni som hungrar nu, ni skall få äta er mätta.

Saliga ni som gråter nu, ni skall få skratta.

Saliga är ni när man för Människosönens skull hatar er och stöter bort er och smäddar er och gör ert namn avskytt. Gläd er på den dagen och dansa av fröjd, ty er lön blir stor i himlen.

Låt oss be: Herre Hjälp oss att förstå vad du kallat oss till, Hjälp oss att leva öppna för din Helige Ande, Hjälp oss att ha blicken fäst på dig och ditt rike så att vi kan helgas och i våra liv få vittna om din kärlek och nåd så att ditt namn blir ärat och människor hjälpta till tro och evighet liv. Amen.